

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

Кафедра інформаційної політики

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З КУРСУ
«ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ»**

**Укладачі: Чукут С.А.,
Загвойська О.В.,
Кукарін О.Б.,
Попроцький О.П.**

Київ НАДУ 2009

УДК 659.4(0.75.8)
35.01.65.012.1.519(076)
М 54

*Схвалено Вченою радою Національної академії
державного управління при Президентові України
Протокол № 111/11-1 від 11 листопада 2008 р.*

Чукут С.А., Загвойська О.В., Кукарін О.Б., Попроцький О.П. Інформаційна політика в Україні (Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з курсу «Інформаційна політика в Україні»): Навчальний посібник. – К.: Вид-во , 2008. – ___ с.

Авторський колектив:

Чукут С.А., доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри інформаційної політики Національної академії державного управління при Президентові України;

Загвойська О.В., кандидат наук з державного управління, доцент кафедри інформаційної політики Національної академії державного управління при Президентові України;

Кукарін О.Б., кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри інформаційної політики Національної академії державного управління при Президентові України;

Попроцький О.П., старший викладач кафедри інформаційної політики Національної академії державного управління при Президентові України;

Рецензенти:

А.В.Дуда, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри інформаційної політики Національної академії державного управління при Президентові України.

Литвинова Л.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри інформаційної політики Національної академії державного управління при Президентові України.

М 54 Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з курсу «Інформаційна політика в Україні» / **Чукут С.А., Загвойська О.В., Кукарін О.Б., Попроцький О.П.** – К.: Вид-во НАДУ, 2008. – 41 с.

В основу логічної побудови методичних рекомендацій до практичних занять покладено програму початкової дисципліни «Інформаційна політика в Україні», яка розроблена для підготовки магістрів державної служби в Національній академії державного управління при Президентові України. Матеріал, викладений у методичних рекомендаціях, має на меті покращити практичне оволодіння основними навичками розробки, аналізу та реалізації державної інформаційної політики.

Методичні рекомендації до практичних занять призначені для слухачів спеціальності «Державне управління» Національної академії державного управління при Президентові України.

УДК 659.4(0.75.8)
35.01.65.012.1.519(076)
© Національна академія
державного управління
при Президентові України,
2008

ВСТУП

Метою навчальної дисципліни “Інформаційна політика в Україні” є формування у слухачів сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок з державної інформаційної політики, електронного урядування, комунікативної політики органів державної влади.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомити слухачів з основними проблемами сучасної інформаційної політики і розвитку інформаційного суспільства в Україні;
- розкрити сутність і значення сучасних засобів масової інформації та їх роль у процесах державотворення, розглянути вітчизняний і зарубіжний досвід правового регулювання інформаційної сфери;
- проаналізувати основні напрями здійснення державної інформаційної політики в Україні й забезпечення інформаційної безпеки;
- ознайомити слухачів з основними проблемами формування електронного уряду в Україні, використовуючи відповідний зарубіжний досвід їх вирішення;
- проаналізувати основні напрями здійснення державної інформаційної політики в Україні й забезпечення інформаційної безпеки;
- розкрити загальні принципи комунікативної взаємодії структур державної влади з громадськістю.
- набуття вмінь і знань з державної інформаційної політики, які необхідні для державного службовця в умовах становлення демократичної держави Україна.

Об’єктом вивчення є державна інформаційна політика.

Структурними складовими об’єкту вивчення є: державна інформаційна політика України, інформаційна політика зарубіжних країн, електронне урядування, комунікативна політика органів державної влади.

Предметом дисципліни є: основні принципи, напрями, механізми та методи формування і реалізації державної інформаційної політики.

Дисципліна “Інформаційна політика в Україні” має міждисциплінарний характер. Вона інтегрує відповідно до свого предмету знання з освітніх і наукових галузей: юридичних, філософських політологічних, соціологічних, соціальної комунікації.

Дисципліна “Інформаційна політика в Україні” є нормативною дисципліною за вибором навчального закладу за магістерською програмою за спеціальністю “Державне управління”.

Після опанування дисципліни **слухач повинен навчитися та вміти:**

- приймати управлінські рішення, використовуючи форми і методи добору й аналізу відповідної інформації щодо розв’язання ситуаційних проблем, які виникають в органах державного управління, у межах своєї компетенції;
- застосовувати комунікативні та інформаційні технології у процесі підготовки, прийняття і впровадження державно-управлінських рішень;
- організовувати обробку документації з метою здійснення

інформаційного забезпечення органу влади, установи або організації засобами інформаційних технологій;

- організувати громадську підтримку управлінських рішень шляхом участі у брифінгах, прес-конференціях, інших заходах для оприлюднення прийнятих рішень, їх донесення до широкого загалу;
- проводити комплексний аналіз діяльності певного органу управління загальнодержавного, регіонального або галузевого рівня з використанням відповідних методик;
- здійснювати належне інформування громадськості про діяльність органу управління шляхом постійного зв'язку із засобами масової інформації;
- вміти практично використовувати нормативно-правові документи, що регулюють здійснення державної інформаційної політики в Україні.

Слухач повинен знати:

- сутність та значення сучасного етапу здійснення державної інформаційної політики в Україні та інших країнах світу;
- основні принципи, напрями, механізми формування та реалізації державної інформаційної політики України;
- основні аспекти зарубіжного досвіду регулювання інформаційної сфери;
- сутність та значення формування електронного уряду в Україні;
- основні етапи формування електронного уряду
- основні напрями забезпечення інформаційної безпеки;
- основні принципи і методи комунікативної взаємодії структур державної влади з громадськістю

Основними організаційними формами вивчення дисципліни “Інформаційна політика в Україні” є: лекції, практичні заняття, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань та контрольні заходи – презентація та захист творчої роботи.

Для засвоєння знань і формування вмінь, що передбачаються внаслідок вивчення дисципліни можуть бути використані такі форми індивідуальних завдань: підготовка рефератів, аналітичних доповідей, проектів управлінських рішень (програм, постанов, розпоряджень тощо).

Самостійна робота є основним засобом засвоєння слухачами навчального матеріалу в час, вільний від аудиторних занять. Вона передбачає опрацювання монографій та інших наукових праць, підручників, навчальних і методичних посібників, вивчення та ознайомлення з положеннями законодавчих та інших нормативно-правових актів, матеріалів, отриманих засобами інформаційних технологій тощо.

Самостійна робота слухачів над навчальною дисципліною “Інформаційна політика в Україні” для всіх спеціальностей включає такі форми:

- самостійну роботу з літературними джерелами з метою кращого засвоєння програмного матеріалу після відвідування лекцій;
- підготовку двох обов'язкових модульних завдань;

- практичну підготовку на базах стажування або за місцем роботи та оформлення звіту про виконання практичних завдань (для слухачів денної, вечірньо-заочної, заочної та заочно-дистанційної форм навчання);
- підготовку вибіркового дослідницького завдання на базі критичного огляду наукових публікацій, розробки пропозицій щодо вирішення актуальних проблем або прогнозів за обраною тематикою;
- презентацію результатів виконання вибіркового дослідницького завдання на семінарських заняттях.

Всі завдання самостійної роботи слухачів поділяються на обов'язкові та вибіркові, виконуються у встановлені терміни, з відповідною максимальною оцінкою та передбачають певні форми звітності щодо їх виконання. Обов'язкові завдання виконуються кожним без винятку слухачем у процесі вивчення дисципліни, вибіркові завдання є альтернативними.

Презентації є певним підсумковим засобом контролю формування вмінь і засвоєння знань щодо розробки програмних і нормативно-правових актів з актуальних питань публічної сфери та державотворення.

Методи оцінювання, форми контролю, критерії оцінювання:

- поточний контроль - виконання контрольних та індивідуальних завдань під час практичних занять та самостійної роботи - 50%;
- підготовка та захист творчої роботи - 50%.

Розподіл балів:

Вид	Кількість балів
Практичні заняття	40
Виконання індивідуальних завдань	10
Написання творчої роботи	40
Захист творчої роботи	10
Всього	100

Максимальна кількість балів за вивчення всього курсу – 100.

Мова викладання: українська.

Практичне заняття 1. Вступ до інформаційної політики.

Мета практичного заняття – проаналізувати сучасний стан інформаційної сфери України.

Типові ситуаційні завдання.

Завдання 1.1. Слухачам слід розбитися на 4 групи і довести відповідно такі тези:

1. Інформація – це багатство.
2. Інформація – це сила.
3. Інформація – це влада.
4. Інформація – це знання.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичних занять.

- ⇒ Зверніть особливу увагу та запропонуйте шляхи можливого практичного розв’язання проблем в інформаційній сфері.
- ⇒ Зверніть особливу увагу на особливу роль інформації в інформаційному суспільстві.

Навчальні цілі (перелік умінь, навичок і знань, що мають бути здобуті на практичному занятті):

- ✓ розкрити особливості інформаційного суспільства та його відмінності від попередніх типів суспільства;
- ✓ визначити сутність інформації та її роль в інформаційному суспільстві;
- ✓ виявити найбільш актуальні проблеми, пов’язані зі створенням, доступом, передачею, обігом та збереженням інформації органів державної влади, запропонувати шляхи їх розв’язання.

Список рекомендованої літератури.

1. Тоффлер Э. Метаморфозы власти. Пер. с англ. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2002. – 669 с.
2. Тоффлер Э. Третья волна. Пер. с англ. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2002. – 776 с.
3. Масуда Й. Гіпотеза про генезис НОМО INTELLIGENS // Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія: Навч. посібник / Упоряд. В. Лях. - Київ.: Либідь, 1996. - С. 335-361.
4. Московичи С. Век толп. Исторический трактат по психологии масс: Пер. с фр. - М.: “Центр психологии и психотерапии”, 1998. - 480 с.
5. Почепцов Г.Г. Информация и дезинформация. – Киев: Эльга, Ника-центр, 2001. – 256 с.
6. Рюс, Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки: Пер. з фр. В. Шовкун. - К.: Основи, 1998. - 699 с.
7. Чукут С.А. Генеза духовної культури (управлінський вимір). – К.: Вид-во УАДУ, 1999. – 256 с.

Практичне заняття 2. Інформаційна сфера України: проблеми та шляхи розв'язання.

Мета практичного заняття – проаналізувати сучасний стан інформаційної сфери України.

Типові ситуаційні завдання.

Завдання 1.1.

1. Визначте основні складові інформаційної сфери в Україні.
2. Вкажіть центральний орган, який відповідає за їх розвиток.
3. Зазначте тенденції та перспективи їх розвитку.
4. Аргументуйте свою відповідь.

Завдання 1.2.

1. Виберіть центральний орган виконавчої влади України в галузі інформації.
2. Назвіть основні напрями діяльності даного органу державної влади.
3. Виявіть основні проблемні сфери його діяльності.
4. Запропонуйте шляхи вирішення цих проблем.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичних занять:

- зверніть особливу увагу та запропонуйте шляхи можливого практичного розв'язання проблем в інформаційній сфері;
- зверніть особливу увагу на «Положення» відповідних органів, а також законодавчий супровід їх роботи;

Методичні та дидактичні матеріали для виконання практичних завдань.

1. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу: «Інформаційна політика в Україні» / Уклад.: С.А.Чукут, Т.В.Джиги. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.
2. Чукут С.А., Джига Т.В. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні». – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 72 с.

Регламент проведення практичного заняття:

- при підготовці до практичного заняття і під час його проведення слухачі працюють у групах для виконання Завдань 1.3;
- після виконання завдань практичного заняття кожна група доповідає про результати проведеної роботи, відбувається колективне обговорення доповідей груп;
- час, який відводиться на презентацію виконаного завдання, складає 15 хвилин (з них 10 хвилин – доповідь, 5 хвилин – її обговорення).

Навчальні цілі (перелік умінь, навичок і знань, що мають бути здобуті на практичному занятті):

- ✓ проаналізувати сучасний стан інформаційної сфери України;
- ✓ розкрити її основні тенденції та перспективи розвитку;
- ✓ визначити найбільш актуальні проблеми державного управління цією сферою;
- ✓ запропонувати шляхи їх розв'язання;
- ✓ визначити центральні органи виконавчої влади України в галузі інформації;

- ✓ проаналізувати їх діяльність;
- ✓ виявити і розкрити проблеми, що заважають їм ефективно виконувати свої обов'язки.

Список рекомендованої літератури.

Основна:

1. Закон України “Про інформацію” від 2 жовтня 1992 р. №2657-ХІІ, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу: «Інформаційна політика в Україні» / Уклад.: С.А.Чукут, Т.В.Джиги. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.
3. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. Навч.посіб. – К.: Вид-во «Знання», 2006. – 665 с.
4. Чукут С.А., Джига Т.В. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні». – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 72 с.

Додаткова:

1. Біла книга Секретаріату Кабінету міністрів України “Демократизація процесу прийняття рішень”. К., 2006.
2. Вдосконалення засобів участі громадян у прийнятті політичних рішень. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/Monitor/Monitor29_n/01.htm#a1
3. Всесвітній саміт з питань інформаційного суспільства (Женева 2003 – Туніс 2005). Підсумкові документи. – К.: ДП “Зв’язок”, 2006. – 19 с.
4. Закон України “Про Державну службу спеціального зв’язку та захисту інформації України” від 23 лютого 2006 р. № 3475-IV // <http://www.rada.gov.ua/>
5. Закон України “Про інформацію” від 2 жовтня 1992 р. №2657-ХІІ, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
6. Закон України “Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення” від 23 вересня 1997 р. № 538/97-ВР - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
7. Закон України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки” від 09.01.2007 № 537-V, [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
8. Закон України “Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації” від 23 вересня 1997 р. №539/97-ВР, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
9. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.vuzlib.net/strat_upr/54.htm.
10. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
11. Оболенський О.Ю. Публічна сфера та державне управління // Матеріали семінару «Публічне адміністрування та державне управління: введення у спеціальність», Київ, 23 жовтня 2007р. – К: Вид-во НАДУ, 2007. – С. 4-25.
12. Положення про Головну службу інформаційної політики Секретаріату Президента України, затверджено Розпорядженням Глави Секретаріату Президента України від 24 травня 2007 р. № 53

13. Положення про Управління стратегії розвитку інформаційних ресурсів та технологій Секретаріату Кабінету Міністрів України // <http://www.kmu.gov.ua/>
14. Положення про Управління у зв'язках з громадськістю Секретаріату Кабінету Міністрів України // <http://www.kmu.gov.ua/>
15. Посібник з участі громадськості. / За редакцією Дж. Гілбрет Холдар, О. Захарченко. – К.: Дизайн-студія “iMedia”. – 2002. – Режим доступу: <http://www.icps.kiev.ua/library.html?13>.
16. Постанова Верховної Ради України “Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України шостого скликання” від 4 грудня 2007 р. № 4-VI // <http://www.rada.gov.ua/>
17. Постанова Кабінету Міністрів України “Деякі питання щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики” від 15 жовтня 2004 р. №1378 із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
18. Постанова Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2004 р. № 1264” від 23 липня 2008 р. № 657 // <http://www.rada.gov.ua/>
19. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про Державну адміністрацію зв'язку” від 22 вересня 2004 р. № 1264 із змінами // <http://www.rada.gov.ua/>
20. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про Адміністрацію державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації” від 24 червня 2006 р. № 868 // <http://www.rada.gov.ua/>
21. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про Державний комітет телебачення та радіомовлення України” від 11 липня 2007 р. № 897 // <http://www.rada.gov.ua/>
22. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про Національну комісію з питань регулювання зв'язку України” від 25 липня 2007 р. № 971 // <http://www.rada.gov.ua/>
23. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України” від 18 липня 2007 р. № 950 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
24. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Типового регламенту центрального органу виконавчої влади” від 19 вересня 2007 р. №1143 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
25. Постанова Кабінету Міністрів України “Про Національну експертну комісію України з питань захисту суспільної моралі” від 17 листопада 2004 р. № 1550 // <http://www.rada.gov.ua/>
26. Постанова Кабінету Міністрів України “Про утворення Державного комітету інформатизації України” від 26 березня 2008 р. № 272 // <http://www.rada.gov.ua/>
27. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. Навч.посіб. – К.: Вид-во «Знання», 2008. – 665 с.
28. Розпорядження Кабінету Міністрів України “Про роботу центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення відкритості у своїй діяльності, зв'язків з громадськістю та взаємодії із засобами масової інформації” від 18 жовтня 2004 р. № 759-р [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

29. Розпорядження Президента України “Положення про Прес-службу Президента України” від 8.02.2005 р. № 48/2005-рп [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>
30. Указ Президента України “Про Міжвідомчу комісію з питань інформаційної політики та інформаційної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України” від 22 січня 2002 р. № 63/2002 // <http://www.rada.gov.ua/>
31. Указ Президента України “Про Національну комісію з утвердження свободи слова та розвитку інформаційної галузі” від 6 червня 2006 р. № 493/2006 // <http://www.rada.gov.ua/>
32. Участь громадян у прийнятті державних рішень. Нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сфері інформації, комунікації влади та громадськості / Український незалежний центр досліджень: Упорядники Н.В.Окша, Д.В.Войтенко, Т.О.Бабенко. – К., 2006. – 172 с.

Комплект індивідуальних завдань до кожного з практичних занять.

Завдання 1.3.

1. Назвіть найбільш актуальні проблеми, які існують в інформаційній сфері України.
2. Запропонуйте шляхи їх вирішення.
3. Відзначте проблеми в інформаційній сфері, з якими Вам доводиться зіштовхуватися у Вашій професійній діяльності.
4. Зазначте, як Ви їх вирішуєте.

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Основні напрями державної інформаційної політики:

(витяг із ст. 6 Закону України “Про інформацію”)

- забезпечення доступу громадян до інформації;
- створення національних систем і мереж інформації;
- зміцнення матеріально-технічних, фінансових, організаційних, правових і наукових основ інформаційної діяльності;
- забезпечення ефективного використання інформації;
- сприяння постійному оновленню, збагаченню та зберіганню національних інформаційних ресурсів;
- створення загальної системи охорони інформації;
- сприяння міжнародному співробітництву в галузі інформації і гарантування інформаційного суверенітету України;
- сприяння задоволенню інформаційних потреб закордонних українців.

Державну інформаційну політику розробляють і здійснюють органи державної влади загальної компетенції, а також відповідні **органи спеціальної компетенції:**

- ✓ Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації;
- ✓ Управління у зв'язках з громадськістю Секретаріату Кабінету Міністрів України;
- ✓ Управління у зв'язках із засобами масової інформації Секретаріату Кабінету Міністрів України;

- ✓ Управління стратегії розвитку інформаційних ресурсів та технологій Секретаріату Кабінету Міністрів України;
- ✓ Головна служба інформаційної політики Секретаріату Президента України;
- ✓ Державний комітет телебачення і радіомовлення України;
- ✓ Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення;
- ✓ Державний департамент з питань зв'язку Міністерства транспорту та зв'язку України;
- ✓ Державний комітет інформатизації України;
- ✓ Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України;
- ✓ Національна комісія з питань регулювання зв'язку України;
- ✓ Національна комісія з утвердження свободи слова та розвитку інформаційної галузі;
- ✓ Національна експертна комісія України з питань захисту суспільної моралі;
- ✓ Міжвідомча комісія з питань інформаційної політики та інформаційної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України.

**Повноваження та структура
Комітету Верховної Ради України
з питань свободи слова та інформації
(витяг із Постанови Верховної Ради України)**

Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації (далі – Комітет) здійснює законопроектну роботу, готує, попередньо розглядає питання, віднесені до повноважень Верховної Ради України, та виконує контрольні функції у відповідних сферах відання.

Предмети відання Комітету:

- державної політики у сфері інформації;
- свободи слова;
- права громадян на інформацію;
- електронних засобів масової комунікації;
- друкованих засобів масової інформації;
- висвітлення діяльності Верховної Ради України;
- реклами (комерційної, соціальної, політичної);
- призначення на посади та звільнення з посад, що пов'язані з предметом відання.

Структура Комітету (<http://www.rada.gov.ua/svobodaslova/>):

- ✓ Керівництво (голова Комітету, перший заступник голови Комітету, заступник голови Комітету, секретар Комітету);
- ✓ Підкомітет з питань вільного доступу громадян до інформації та контролю за діяльністю органів влади в інформаційному просторі;
- ✓ Підкомітет з питань друкованих засобів масової інформації та Інтернету;
- ✓ Підкомітет з питань телебачення та радіомовлення;
- ✓ Підкомітет з питань реклами.

**Повноваження та структура
Управління у зв'язках з громадськістю
Секретаріату Кабінету Міністрів України**

(витяг із Положення про Управління)

Управління у зв'язках з громадськістю (далі – Управління) є **самостійним структурним підрозділом** Секретаріату Кабінету Міністрів.

Основними завданнями Управління є:

- організаційне забезпечення ефективної взаємодії Кабінету Міністрів з об'єднаннями громадян;
- експертно-аналітичне забезпечення Кабінету Міністрів щодо здійснення заходів, спрямованих на створення сприятливих умов для розвитку громадянського суспільства;
- вивчення громадської думки стосовно діяльності органів виконавчої влади та підготовка пропозицій Кабінетові Міністрів щодо її врахування у процесі формування та реалізації державної політики;
- експертно-аналітичне забезпечення впровадження механізму громадського контролю діяльності органів виконавчої влади, роботи громадських рад при органах виконавчої влади;
- сприяння центральним та місцевим органам виконавчої влади у проведенні консультацій з громадськістю, запровадженні нових механізмів взаємодії з громадськістю у відповідності з демократичними стандартами шляхом організації методичного забезпечення.

Структура Управління (<http://www.kmu.gov.ua/>):

- ✓ Керівництво (Начальник Управління, заступник начальника Управління);
- ✓ Сектор вивчення та аналізу громадської думки;
- ✓ Сектор з питань консультацій з громадськістю;
- ✓ Сектор комунікативних технологій;
- ✓ Сектор методичного забезпечення;
- ✓ Сектор презентаційної діяльності;
- ✓ Сектор сприяння розвитку громадянського суспільства та взаємодії з об'єднаннями громадян.

Повноваження та структура

Управління стратегії розвитку інформаційних ресурсів та технологій Секретаріату Кабінету Міністрів України

(витяг із Положення про Управління)

Управління стратегії розвитку інформаційних ресурсів та технологій (далі – Управління) є **структурним підрозділом** Секретаріату Кабінету Міністрів України і працює за дорученням Прем'єр-міністра України, Першого віце-прем'єр-міністра України, Віце-прем'єр-міністрів України, Міністра Кабінету Міністрів України та його заступників. Управління забезпечує діяльність Кабінету Міністрів України і Секретаріату з питань, що належать до сфери його відання.

Основними завданнями Управління є:

- підготовка експертних висновків до проектів нормативно-правових актів з питань побудови інформаційного суспільства, створення, розвитку і використання інформаційних систем, комп'ютерних мереж та електронних інформаційних ресурсів, комплексного захисту інформації на основі використання новітніх інформаційно-телекомунікаційних технологій;

- участь у створенні правових, організаційних та технічних засад з питань впровадження електронного документообігу, електронного цифрового підпису, електронної комерції, електронного урядування, систем моніторингу телекомунікацій, формування та виконання Національної програми інформатизації, побудови Національної системи конфіденційного зв'язку, спеціальних інтегрованих телекомунікаційних систем, державних систем захисту інформації в електронних системах та організації боротьби з кіберзлочинністю, розвитку Державного центру безпеки українського сегменту глобальної інформаційної мережі Інтернет та Центру антивірусного захисту інформації;
- участь у діяльності органів виконавчої влади з питань, пов'язаних з розвитком в Україні мережі Інтернет та управлінням доменом ".UA";
- координація та моніторинг діяльності органів виконавчої влади з питань розвитку інформаційних технологій (комп'ютерні мережі, автоматизовані системи, бази даних, обмін інформацією тощо), а також з питань співпраці з міжнародними організаціями у сфері інформатизації;
- забезпечення постійного, прозорого та всебічного висвітлення поточної діяльності Кабінету Міністрів України через мережу Інтернет;
- організація створення, технічна підтримка та адміністрування інтегрованої телекомунікаційної мережі Будинку Уряду і забезпечення взаємодії з комп'ютерними мережами Секретаріату Президента України, Верховної Ради України, центральних та місцевих органів виконавчої влади;
- розроблення, впровадження та підтримка комплексної системи захисту інформації в інтегрованій телекомунікаційній системі Будинку Уряду;
- створення та розвиток автоматизованих інформаційно-аналітичних систем Секретаріату та організація їх впровадження у центральних та інших органах виконавчої влади, а також створення умов для взаємодії з інформаційними системами Секретаріату Президента України і Верховної Ради України.

Структура Управління(<http://www.kmi.gov.ua/>):

- ✓ Керівництво (Начальник Управління, перший заступник начальника Управління, заступник начальника Управління);
- ✓ Відділ інформаційних ресурсів;
- ✓ Відділ комп'ютерної техніки та мереж;
- ✓ Відділ автоматизованих систем;
- ✓ Сектор експертизи та аналізу розвитку інформатизації.

Повноваження та структура Державного комітету телебачення та радіомовлення України (витяг із Положення про Держкомтелерадіо)

Державний комітет телебачення та радіомовлення України (Держкомтелерадіо) є **центральною органом виконавчої влади із спеціальним статусом**, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Віце-прем'єр-міністра України. Держкомтелерадіо є **спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади** із забезпечення реалізації державної політики в інформаційній та видавничій сферах.

Держкомтелерадіо узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавства і в установленому порядку вносить їх на розгляд Кабінету Міністрів України. Держкомтелерадіо в межах своїх повноважень організовує виконання актів законодавства, здійснює систематичний контроль за їх реалізацією.

Основними завданнями Держкомтелерадіо є:

- участь у формуванні та реалізації державної політики в інформаційній і видавничій сферах, у сфері захисту суспільної моралі;
- сприяння реалізації конституційного права на свободу слова;
- координація діяльності в інформаційній та видавничій сферах;
- здійснення державного регулювання і контролю в інформаційній та видавничій сферах;
- сприяння розвитку інформаційного суспільства, розширенню національного інформаційного простору.

Структура Держкомтелерадіо (<http://comin.kmi.gov.ua/>):

- ✓ Керівний склад (Голова, перший заступник Голови, чотири заступника Голови);
- ✓ Відділ організаційно-аналітичного забезпечення роботи Голови Комітету;
- ✓ Департамент інформаційної політики;
- ✓ Департамент телебачення і радіомовлення;
- ✓ Департамент видавничої справи та преси;
- ✓ Фінансово-економічний департамент;
- ✓ Адміністративно-господарський департамент;
- ✓ Управління міжнародних зв'язків, європейської та євроатлантичної інтеграції;
- ✓ Юридичне управління;
- ✓ Відділ координації діяльності державних підприємств і організацій та управління державними корпоративними правами;
- ✓ Відділ контрольно-ревізійної роботи;
- ✓ Сектор державних закупівель;
- ✓ Режимно-секретний сектор.

**Повноваження та структура
Національної ради України з питань телебачення і
радіомовлення**

*(витяг із Закону України про Національна рада України з питань
телебачення і радіомовлення)*

Стаття 1. Статус Національної ради

1. Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення (далі – Національна рада) – є **конституційним, постійно діючим колегіальним органом**, метою діяльності якого є нагляд за дотриманням законів України у сфері телерадіомовлення, а також здійснення регуляторних повноважень, передбачених цими законами.

Стаття 2. Законодавство України про Національну раду

Національна рада у своїй діяльності керується Конституцією України, Законом України “Про телебачення і радіомовлення”, цим Законом, іншими законами України.

Стаття 13. Наглядові повноваження Національної ради

Національна рада здійснює:

- нагляд за дотриманням телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги вимог законодавства у галузі телерадіомовлення;
- нагляд за дотриманням ліцензіатами вимог законодавства України щодо реклами та спонсорства у сфері телерадіомовлення;
- нагляд за дотриманням ліцензіатами ліцензійних умов та умов ліцензій;
- нагляд за дотриманням ліцензіатами визначеного законодавством порядку мовлення під час проведення виборчих кампаній та референдумів;
- нагляд за дотриманням стандартів та норм технічної якості телерадіопрограм;
- нагляд за дотриманням телерадіоорганізаціями законодавства України у сфері кінематографії;
- нагляд за дотриманням телерадіоорганізаціями вимог законодавства України щодо частки вітчизняного продукту у їх програмах (передачах) та щодо вживання мов при здійсненні телерадіомовлення;
- нагляд за дотриманням телерадіоорганізаціями законодавства у сфері захисту суспільної моралі;
- нагляд за дотриманням телерадіоорганізаціями вимог законодавства щодо частки іноземних інвестицій у їх статутному фонді;
- застосування в межах своїх повноважень санкцій відповідно до закону;
- офіційний моніторинг телерадіопрограм.

Стаття 14. Регуляторні повноваження Національної ради

Національна рада здійснює регуляторні функції, передбачені законодавством України у сфері телерадіомовлення, а саме:

- ліцензування телерадіомовлення;
- ліцензування провайдерів програмної послуги;
- участь у розробці та погодженні проекту Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України і Плану використання радіочастотного ресурсу України у частині смуг радіочастот, виділених для потреб телерадіомовлення;
- розробку умов використання та визначення користувачів радіочастотного ресурсу, виділеного для потреб телерадіомовлення;
- забезпечення і сприяння конкуренції у діяльності телерадіоорганізацій усіх форм власності відповідно до вимог законодавства, створення умов щодо недопущення усунення, обмеження чи спотворення конкуренції у телерадіоінформаційному просторі;
- ведення Державного реєстру телерадіоорганізацій України.

Стаття 4. Склад Національної ради

1. Національна рада складається з восьми осіб. З них чотири члени Національної ради призначаються Верховною Радою України і чотири члени Національної ради призначаються Президентом України.

Структура Національної ради (<http://www.nrada.gov.ua/>):

- ✓ Керівний склад Національної ради (Голова, перший заступник голови, заступник голови, відповідальний секретар, члени Національної ради);
- ✓ Керівний склад апарату Національної ради (керівник апарату, заступник керівника апарату);
- ✓ Управління організаційного забезпечення Національної ради;
- ✓ Сектор кадрів;
- ✓ Ліцензійний департамент;
- ✓ Департамент контрольно-аналітичної роботи;
- ✓ Юридичне управління;
- ✓ Фінансово-економічне управління;
- ✓ Адміністративно-господарське управління;
- ✓ Відділ зв'язків із засобами масової інформації та громадськістю;
- ✓ Сектор прийому ліцензійної документації.

Повноваження та структура Державного департаменту з питань зв'язку Міністерства транспорту та зв'язку України (витяг із Положення про Держзв'язку)

Державний департамент з питань зв'язку (Держзв'язку) є **урядовим органом державного управління, який діє у складі Мінтрансу зв'язку** та підпорядковується йому. Держзв'язку узагальнює практику застосування актів законодавства з питань, що належать до компетенції Департаменту, розробляє і подає на розгляд Мінтрансу зв'язку пропозиції щодо його вдосконалення.

Основними завданнями Держзв'язку є:

- участь у реалізації державної політики у сферах телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом України та надання послуг поштового зв'язку;
- здійснення державного управління у відповідних сферах;
- узагальнення практики застосування та підготовка пропозицій щодо вдосконалення законодавства з питань, що належать до його компетенції, розроблення та організація виконання актів законодавства, здійснення контролю за їх реалізацією;
- розроблення та здійснення заходів щодо розвитку телекомунікаційних мереж загального користування та мереж поштового зв'язку, поліпшення їх якості, забезпечення доступності і сталого функціонування;
- участь в межах своїх повноважень у формуванні та реалізації державної тарифної політики та політики державних закупівель у сферах телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом України та надання послуг поштового зв'язку;
- сприяння розвитку підприємництва на конкурентних засадах, участь у формуванні та реалізації інвестиційної та антимонопольної політики у відповідних сферах;
- створення умов для інтеграції сфер телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом України та надання послуг поштового зв'язку у світовий інформаційний простір;

- здійснення добору кадрів, формування кадрового резерву, організація роботи з підготовки, перепідготовки та підвищення професійного рівня його працівників і підприємств галузі зв'язку.

Структура Держзв'язку (<http://stc.gov.ua/>):

- ✓ Керівний склад (Заступник Мінітрансзв'язку України – директор Держзв'язку, перший заступник директора, два заступника директора);
- ✓ Управління стратегії розвитку телекомунікацій;
- ✓ Управління стандартизації, сертифікації та метрології;
- ✓ Управління міжнародних зв'язків та європейської інтеграції;
- ✓ Управління радіотехнологій;
- ✓ Управління праці та персоналу;
- ✓ Юридичне управління;
- ✓ Управління поштового зв'язку;
- ✓ Відділ бухгалтерського обліку;
- ✓ Відділ стратегічного планування та економічного аналізу;
- ✓ Відділ контрольно-ревізійної роботи та фінансових розслідувань;
- ✓ Сектор з охорони праці.

Повноваження та структура Державного комітету інформатизації України (витяг із Положення про Держкомінформатизації)

Державний комітет інформатизації України (Держкомінформатизації) є **центральною органом виконавчої влади**, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра транспорту та зв'язку. Держкомінформатизації забезпечує реалізацію державної політики у сфері інформатизації, формування та використання національних інформаційних ресурсів, створення умов для розвитку інформаційного суспільства.

Держкомінформатизації організовує у межах своїх повноважень виконання актів законодавства, здійснює контроль за їх реалізацією, узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє та подає у встановленому порядку Міністрові транспорту та зв'язку пропозиції щодо вдосконалення законодавства.

Основними завданнями Держкомінформатизації є:

- участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері інформатизації та ефективного використання і захисту національних інформаційних ресурсів;
- розроблення та здійснення заходів щодо розвитку і вдосконалення інфраструктури інформатизації, системи національних інформаційних ресурсів та інформаційних послуг, підвищення їх якості та доступності;
- координація діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади з виконання загальнодержавних програм та проектів інформатизації, надання юридичним і фізичним особам послуг з використанням електронних засобів;
- формування Національної програми інформатизації та забезпечення її виконання;
- сприяння розвитку підприємництва на конкурентних засадах у сфері інформатизації, формування та використання національних інформаційних

ресурсів і надання інформаційних послуг;

- створення умов для розвитку національного інформаційного простору, інтеграції сфер інформатизації, телекомунікацій, інформаційних ресурсів України у європейський та світовий інформаційний простір.

Структура Держкомінформатизації (<http://www.dki.gov.ua/>):

- ✓ Керівний склад (Голова Комітету, перший заступник Голови, заступник Голови);
- ✓ Сектор кадрової роботи;
- ✓ Сектор моніторингу та прогнозування розвитку інформаційного суспільства;
- ✓ Сектор розвитку електронного врядування, цифрового підпису та електронного документообігу;
- ✓ Сектор фінансово-господарської діяльності;
- ✓ Сектор розвитку електронних інформаційних ресурсів;
- ✓ Відділ формування та організації виконання Національної програми інформатизації;
- ✓ Сектор розвитку програмного забезпечення та інформаційних технологій.

Повноваження та структура Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України

(витяг із Положення та Закону України про Держспецзв'язку)

Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації (Держспецзв'язку) є **центральною органом виконавчої влади**, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Держспецзв'язку є **спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади** з питань організації спеціального зв'язку та захисту інформації, підконтрольним Верховній Раді України. Адміністрація підпорядковується і підконтрольна Президентові України з питань, пов'язаних із забезпеченням національної безпеки України.

Стаття 3. Основні завдання Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України

Основними завданнями Держспецзв'язку є:

- участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері захисту державних інформаційних ресурсів в інформаційно-телекомунікаційних системах, криптографічного та технічного захисту інформації;
- забезпечення в установленому порядку урядовим зв'язком Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, інших посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів військового управління, керівників підприємств, установ і організацій у мирний час, в умовах надзвичайного та воєнного стану, а також у разі виникнення надзвичайної ситуації;
- забезпечення функціонування, безпеки та розвитку державної системи урядового зв'язку і Національної системи конфіденційного зв'язку;
- визначення вимог і порядку створення та розвитку систем технічного та криптографічного захисту інформації, яка є власністю держави, або інформації з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена

законом;

- здійснення державного контролю за станом криптографічного та технічного захисту інформації, яка є власністю держави, або інформації з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законом, а також за додержанням вимог законодавства у сфері надання послуг електронного цифрового підпису;
- охорона об'єктів, приміщень, систем, мереж, комплексів, засобів урядового і спеціального зв'язку, ключових документів до засобів криптографічного захисту інформації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Загальна структура Держспецзв'язку ([http:// www.dststzi.gov.ua/](http://www.dststzi.gov.ua/)):

- ✓ Адміністрація Держспецзв'язку;
- ✓ Регіональні органи;
- ✓ Територіальні підрозділи.

Повноваження та структура Національної комісії з питань регулювання зв'язку України (витяг із Положення про НКРЗ)

Національна комісія з питань регулювання зв'язку України (НКРЗ) є **центральною органом виконавчої влади із спеціальним статусом**, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. НКРЗ є **органом регулювання** у сфері телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку.

Основними завданнями НКРЗ є:

- забезпечення проведення єдиної державної політики з питань регулювання у сфері телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку;
- здійснення державного регулювання та нагляду у сфері телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку з метою максимального задоволення попиту споживачів на послуги зв'язку, створення сприятливих умов для залучення інвестицій, збільшення обсягів послуг та підвищення їх якості, розвитку та модернізації телекомунікаційних мереж з урахуванням інтересів національної безпеки;
- забезпечення ефективного користування радіочастотним ресурсом і функціонування ринку телекомунікаційних послуг та послуг поштового зв'язку на основі збалансування інтересів суспільства, операторів та споживачів цих послуг;
- сприяння розвитку конкуренції та підприємництва, забезпечення рівних умов діяльності суб'єктів усіх форм власності, вдосконалення механізму регулювання ринкових відносин у галузі зв'язку.

Структура НКРЗ (<http://www.nkrz.gov.ua/>):

- ✓ Керівний склад (Голова НКРЗ, члени НКРЗ);
- ✓ Управління організаційно-аналітичного забезпечення діяльності;
- ✓ Департамент ліцензування та радіочастот;
- ✓ Департамент телекомунікацій;
- ✓ Адміністративний департамент;

- ✓ Економічне управління;
- ✓ Фінансове управління;
- ✓ Юридичне управління;
- ✓ Відділ кадрової роботи та державної служби;
- ✓ Відділ міжнародного співробітництва та європейської інтеграції;
- ✓ Сектор з режимно-секретної роботи.

**Повноваження та структура
Національної експертної комісії України
з питань захисту суспільної моралі**
(витяг із Положення про Комісію)

Національна експертна комісія з питань захисту суспільної моралі (далі – Комісія) є **постійно діючим державним експертним і контролюючим органом**. Комісія узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції, розробляє пропозиції щодо його вдосконалення та вносить їх на розгляд Кабінету Міністрів України.

Основними завданнями Комісії є:

- проведення експертизи продукції, видовищних заходів сексуального чи еротичного характеру та продукції, що містить елементи або пропаганду культу насильства, жорстокості, порнографії;
- проведення аналізу процесів і тенденцій, що відбуваються у сфері захисту суспільної моралі, розроблення для органів державної влади та органів місцевого самоврядування рекомендацій з їх правового регулювання;
- здійснення контролю за дотриманням законодавства у сфері захисту суспільної моралі.

Структура Комісії (<http://www.moral.gov.ua/>):

- ✓ Керівництво (Голова Комісії, перший заступник, заступник, керівник апарату);
- ✓ Управління моніторингу та аналітичного забезпечення діяльності у сфері захисту суспільної моралі;
- ✓ Управління експертизи у сфері захисту суспільної моралі;
- ✓ Відділ експертизи у галузі телебачення, радіо та Інтернет;
- ✓ Відділ експертизи у галузі видовищних заходів, художнього мистецтва та кіновідеопродукції;
- ✓ Відділ експертизи у галузі друкованої продукції, товарів та послуг;
- ✓ Управління дозвільно-контрольної та профілактичної роботи;
- ✓ Управління справами;
- ✓ Юридичне управління;
- ✓ Фінансовий відділ;
- ✓ Представники комісії в регіонах.

**Повноваження
Національної комісії з утвердження свободи слова
та розвитку інформаційної галузі**
(витяг із Положення про Комісію)

Національна комісія з утвердження свободи слова та розвитку інформаційної галузі (далі – Комісія) є **консультативно-дорадчим органом при Президентові України**. Комісію створено з метою забезпечення узгодження діяльності органів державної влади, громадських організацій, засобів масової інформації, інших інститутів громадянського суспільства для утвердження в Україні свободи слова та розвитку інформаційної галузі, належного виконання зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи, ОБСЄ, інших міжнародних організаціях

Основними завданнями Комісії є:

- підготовка пропозицій щодо виконання зобов'язань України, які випливають з її членства в Раді Європи (зокрема, досягнення Україною відповідності політичній складовій Копенгагенських критеріїв 1993 р. щодо набуття членства в ЄС в частині забезпечення стабільності та ефективності функціонування відповідних інститутів, які гарантують демократію, принципи свободи слова та розвиток засобів масової інформації та виконання відповідних положень Плану дій “Україна – ЄС”;
- проведення моніторингу ефективності реалізації законів та інших нормативно-правових актів щодо свободи слова та розвитку інформаційної галузі, їх відповідності стандартам Ради Європи, ОБСЄ, інших міжнародних організацій та вимогам політичної складової Копенгагенських критеріїв і відповідних положень Плану дій “Україна – ЄС” та підготовка проектів відповідних законодавчих, інших нормативно-правових актів;
- опрацювання пропозицій щодо запровадження європейських стандартів в інформаційній галузі, зокрема щодо:
- реформування державних та комунальних засобів масової інформації;
- створення та розвитку системи суспільних (громадських) засобів масової інформації;
- впровадження цифрового телебачення та інших новітніх інформаційних технологій;
- розвитку українського сегменту мережі Інтернет;
- вдосконалення системи підготовки та перепідготовки працівників засобів масової інформації.

Повноваження

Міжвідомчої комісії з питань інформаційної політики та інформаційної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України
(витяг із Положення про Комісію)

Міжвідомча комісія з питань інформаційної політики та інформаційної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України (далі – Комісія) є **консультативно-дорадчим органом**.

Основними завданнями Комісії є:

- аналіз стану і можливих загроз національній безпеці України в інформаційній сфері та узагальнення міжнародного досвіду щодо формування та реалізації інформаційної політики;
- аналіз здійснення галузевих програм і виконання заходів, пов'язаних із реалізацією міністерствами та іншими центральними органами виконавчої

- влади державної політики в інформаційній сфері;
- розроблення і внесення Президентом України та Раді національної безпеки і оборони України пропозицій щодо: визначення національних інтересів України в інформаційній сфері, концептуальних підходів до формування державної інформаційної політики та забезпечення інформаційної безпеки держави;
 - здійснення системних заходів, спрямованих на вдосконалення інформаційної політики України, реалізацію державної стратегії розвитку і захисту національного інформаційного простору та входження України у світовий інформаційний простір;
 - удосконалення системи правового та наукового забезпечення інформаційної безпеки України;
 - розвитку інформаційної інфраструктури держави, зокрема з питань модернізації її матеріально-технічної бази та належного фінансового забезпечення;
 - організації та порядку міжвідомчої взаємодії міністерств, інших центральних органів виконавчої влади у сфері забезпечення інформаційної безпеки;
 - удосконалення системи оперативного інформаційно-аналітичного забезпечення Президента України (в тому числі альтернативною інформацією) у сфері національної безпеки і оборони.

Інформація про діяльність Комісії (<http://www.rainbow.gov.ua/>).

Практичне заняття 3. Основні аспекти державного регулювання інформаційної сфери зарубіжних країн.

Мета практичного заняття – проаналізувати сучасний зарубіжний досвід державного регулювання інформаційної сфери у контексті побудови інформаційного суспільства.

Типові ситуаційні завдання.

Завдання 3.1.

1. Виокремте основні етапи побудови інформаційного суспільства Європейським Союзом
2. Охарактеризуйте їх найбільш важливі аспекти.
3. Зазначте ті з них, які на вашу думку, можуть бути ефективно застосовані в процесі формування інформаційного суспільства в Україні.

Завдання 3.2.

1. Назвіть основні аспекти правового регулювання інформаційної сфери зарубіжних країн.
2. Виокремте основні проблеми в даній сфері.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичних занять:

1. зверніть особливу увагу європейський досвід побудови інформаційного суспільства;

2. зазначте, які його аспекти є актуальними для України.

Методичні та дидактичні матеріали для виконання практичних завдань.

1. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу: «Інформаційна політика в Україні» / Уклад.: С.А.Чукут, Т.В.Джиги. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи з теми: «Електронне врядування» / Уклад.: С.А.Чукут. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 48 с.
3. Чукут С.А., Джига Т.В. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні». – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 72 с.

Регламент проведення практичного заняття:

- при підготовці до практичного заняття і під час його проведення слухачі працюють у групах для виконання Завдань 2.3;
- після виконання завдань практичного заняття кожна група доповідає про результати проведеної роботи, відбувається колективне обговорення доповідей груп;
- час, який відводиться на презентацію виконаного завдання, складає 15 хвилин (з них 10 хвилин – доповідь, 5 хвилин – її обговорення).

Навчальні цілі (перелік умінь, навичок і знань, що мають бути здобуті на практичному занятті):

- ✓ проаналізувати загальні аспекти сучасної інформаційної політики зарубіжних країн, зокрема тих моментів, які стосуються побудови інформаційного суспільства;
- ✓ здобути вміння аналізувати найбільш вдалий зарубіжний досвід побудови інформаційного суспільства, виокремлювати його як позитивні, так і негативні аспекти.

Список рекомендованої літератури.

Основна:

1. Всесвітній саміт з питань інформаційного суспільства (Женева 2003 – Туніс 2005). Підсумкові документи. – К.: ДП “Зв’язок”, 2006. – 19 с.
2. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу: «Інформаційна політика в Україні» / Уклад.: С.А.Чукут, Т.В.Джиги. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.
3. Методичні рекомендації до самостійної роботи з теми: «Електронне врядування» / Уклад.: С.А.Чукут. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 48 с.
4. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. Навч. посіб. – К.: Вид-во «Знання», 2006. – 665 с.
5. Чукут С.А., Джига Т.В. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні». – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 72 с.

Додаткова:

1. Власть и СМИ (обзор правовых норм зарубежных стран). [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.duma.gov.ru/infocom/](http://www.duma.gov.ru/infocom/)
2. Декларация о европейской политике в области новых информационных технологий (Будапешт, 6 - 7 мая 1999 года) [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.telecom-media.com.ua/dosie/](http://www.telecom-media.com.ua/dosie/)

3. Окинавская Хартия Глобального Информационного Общества (G8). [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.iis.ru/events/okinawa/charter.ru.html>
4. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика та зв'язки з громадськістю. Опорний конспект до дистанційного курсу. – К., 2004. – 98 с.
5. Тоффлер А. Третя хвиля // Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія: Навч. посібник / Упоряд. В. Лях. –К.: Либідь, 1996. – 384 с.

Комплект індивідуальних завдань до кожного з практичних занять.

Завдання 2.3.

1. Перерахуйте загальні аспекти регулювання інформаційної сфери зарубіжних країн.
2. Визначте, у чому полягає їх актуальність для України, а також для Вашої професійної діяльності.

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

План дій ООН щодо розвитку інформаційного суспільства*

1. Роль усіх зацікавлених кіл у сприянні застосуванню ІКТ з метою розвитку

Вирішальне значення для розвитку інформаційного суспільства має ефективна участь усіх зацікавлених кіл, для чого необхідне співробітництво і партнерські відносини між усіма ними.

Дії	Рівень*
а) До 2005 року варто розробити для всіх країн національні електронні стратегії, включаючи нарощування необхідного обсягу людського потенціалу, з урахуванням національної специфіки;	Н
б) почати на національному рівні організований діалог між усіма відповідними зацікавленими колами щодо розробки електронних стратегій для інформаційного суспільства й обміну зразками найкращої практики;	Н
с) при розробці і здійсненні національних електронних стратегій зацікавлені кола повинні враховувати місцеві, регіональні і національні потреби і проблеми. У цьому контексті варто пропонувати приватному секторові брати участь у конкретних проектах розвитку інформаційного суспільства на місцевому, регіональному і національному рівнях;	Н
д) кожна країна повинна до 2005 року створити принаймні одне діюче партнерство між державним і приватним секторами або партнерство між декількома секторами як зразок для подальшої діяльності;	Н

2. Інформаційна і комунікаційна інфраструктура: необхідний фундамент інформаційного суспільства

Інфраструктура є основою для досягнення мети охоплення всіх жителів планети цифровими технологіями, тобто забезпечення універсального, стійкого, загального і прийняттого за ціною доступу до ІКТ для усіх, з урахуванням відповідних рішень, уже здійснюваних у країнах, що розвиваються, і країнах з

* Всемирная встреча на высшем уровне по вопросам информационного общества (Женева, 2003 – Тунис, 2005) //Документ WSIS/PC-3/DT-2(Rev.1)

* Н - національний рівень, М - міжнародний, Р - регіональний

перехідною економікою, для забезпечення доступу до віддалених і районів, яким притаманні екстремальні умови, на регіональному рівні.

Дії	Рівень
а) Органи державного управління повинні приймати в межах національної політики розвитку рішення, спрямовані на підтримку сприятливого і конкурентного середовища для одержання необхідних інвестицій в інфраструктуру ІКТ і для розвитку нових послуг;	Н
б) розробити відповідно до національних електронних стратегій відповідну політику і стратегію забезпечення універсального доступу і визначити засоби їхньої реалізації, відповідно до орієнтованих контрольних показників, а також розробити показники підключення до ІКТ;	Н
е) у межах національної електронної стратегії домагатися задоволенню особливих потреб людей похилого віку, інвалідів та інших вразливих груп населення, що знаходяться в несприятливому положенні, у тому числі за допомогою відповідних заходів адміністративного і законодавчого характеру, спрямованих на забезпечення повномасштабного включення зазначених груп в інформаційне суспільство.	Н
ф) розробити і робити устаткування і послуги на базі ІКТ, зручні у використанні і доступні в ціновому відношенні для всіх, включаючи людей похилого віку, інвалідів та інших вразливих груп, що знаходяться в несприятливому положенні, а також сприяти розвитку технологій, додатків і контенту, що відповідають їх потребам;	Н, Р, М
г) з метою зняття гостроти пов'язаних з неграмотністю проблем розробити прийнятні за ціною технології і комп'ютерні інтерфейси, що не використовують текст, для того щоб полегшити людям доступ до ІКТ;	Н, Р, М
л) заохочувати і стимулювати спільне використання традиційних засобів масової комунікації і нових технологій.	Н, Р, М

3. Доступ до інформації і знань

ІКТ дають людям можливість одержувати доступ до інформації і знань практично миттєво, у будь-якому місці планети. Приватні особи, організації і громади повинні користуватися благами безперешкодного доступу до знань і інформації.

Дії	Рівень
а) Розробляти політичні керівні принципи для розвитку і популяризації інформації, яка є публічним надбанням, як важливий міжнародний інструмент сприяння доступу населення до інформації;	Н, Р, М
б) органам державного управління варто забезпечити належний доступ до інформації в Інтернет, яка як офіційна інформація повинна бути доступною для населення. Їм варто розробити законодавство про доступ до інформації і про збереження даних, які є публічним надбанням, особливо в галузі нових технологій;	Н
с) домогтися поінформованості про існуючі в області інтелектуальної власності механізми, такі як різні ліцензійні угоди, на які могли б спиратися технології, що використовують відкриті коди, і процеси розвитку;	Н, М
д) сприяти науково-дослідним розробкам, для того щоб сприяти доступності ІКТ для усіх, у першу чергу для груп населення, що	Н, Р, М

знаходяться в несприятливих умовах;	
е) органам державного управління й іншим зацікавленим колам варто створювати багатоцільові центри колективного відкритого доступу, що надають громадянам за прийнятними цінами або безкоштовно доступ до різних ресурсів зв'язку, у першу чергу Інтернет. Ці пункти доступу повинні мати достатню потужність для надання сприяння користувачам, у бібліотеках, навчальних закладах, державних структурах та інших громадських місцях, причому особливу увагу варто приділяти сільським районам і районам, що обслуговуються в недостатній мірі, при дотриманні прав інтелектуальної власності і заохоченні використання інформації й обміну нею;	Н
ф) заохочувати дослідження і сприяти поінформованості всіх зацікавлених сторін про можливості, наданих різними моделями програмного забезпечення, і про засоби його створення, включаючи програмне забезпечення, що є власністю окремих компаній, програмне забезпечення з відкритими кодами і безкоштовне програмне забезпечення, для того щоб розширити конкуренцію, можливості вибору і підвищити цінову прийнятність і дати всім зацікавленим колам можливість зрозуміти, який варіант їх найбільше влаштовує;	Н, Р, М
г) уряди повинні активно сприяти застосуванню громадянами їхніх країн і органами місцевого самоврядування ІКТ які основного робочого інструмента.	Н
ж) заохочувати проведення ініціатив у підтримку вільного і прийнятного за ціною доступу до журналів і книг і відкритих архівах наукової інформації;	М
і) сприяти створенню регіональних кореневих серверів і використанню інтернаціоналізованих найменувань доменів, для того щоб перебороти бар'єри, які перешкоджають доступу.	М

4. Нарощування потенціалу

Усі повинні мати навички, необхідні для використання повною мірою переваг інформаційного суспільства. ІКТ можуть сприяти досягненню у світових масштабах загальної освіти за допомогою забезпечення освіти і підготовки викладачів і створення більш прийнятних умов для навчання протягом усього життя, що б охоплювало людей, які знаходяться поза межами офіційної системи освіти, а також для удосконалення професійних навичок.

Дії	Рівень
а) Розробити національні стратегії для забезпечення повномасштабної інтеграції ІКТ у сферу освіти на всіх рівнях, у тому числі в розробку навчальних програм, підготовку викладачів, управління і керівництво установами, як і в підтримку навчання протягом усього життя. При підготовці професіоналів в галузі інформації варто спиратися не тільки на нові методи і способи, призначені для розвитку і надання інформаційних і комунікаційних послуг, але і на відповідні навички управління, для того щоб забезпечити оптимальне застосування технологій;	Н
б) сприяти оволодінню всіма навичками електронної грамотності, наприклад шляхом розробки й організації курсів електронної грамотності для державних службовців, використовуючи для цього такі існуючі структури, як бібліотеки, багатоцільові громадські центри, публічні	Н

пункти доступу, а також шляхом створення на місцях центрів професійної підготовки в галузі ІКТ у співробітництві з усіма зацікавленими колами. Особливу увагу варто приділяти групам населення, які знаходяться у несприятливому становищі й найбільш уразливі;	
d) органи державного управління, у співробітництві з іншими зацікавленими колами, повинні розробляти програми нарощування потенціалу, у яких основна увага приділялася б забезпеченню наявності необхідної кількості кваліфікованих і досвідчених професіоналів і експертів в галузі ІКТ;	Н, Р, М

5. Створення впевненості, довіри і безпеки при використанні ІКТ

Упевненість, довіра і безпека відносяться до головних основ інформаційного суспільства.

Дії	Рівень
b) органам державного управління в співробітництві з приватним сектором необхідно попереджати, виявляти прояву кіберзлочинності і неналежного використання, зловживання ІКТ і реагувати на ці прояви шляхом: розробки керівних принципів, що враховували б дії, які проводяться ведеться в цій області; вивчення законодавства, що дає можливість ефективно розслідувати і переслідувати зловживання; сприяння ефективним заходам взаємодопомоги; посилення на міжнародному рівні інституціональної підтримки профілактики таких інцидентів, їхнього виявлення і ліквідації їхніх наслідків; а також сприяючи освіті та підвищенню поінформованості;	Н, Р, М
c) органи державного управління й інші зацікавлені кола повинні активно заохочувати навчання користувачів та їхню поінформованість щодо недоторканності приватного життя в онлайн-режимі і способах його захисту;	Н

6. Сприятливе середовище

Для максимального розширення соціально-економічних переваг інформаційного суспільства органи державного управління повинні створювати відкрите правове, регламентарне і політичне середовище, яке не допускає дискримінації і викликає довіру. Приклади необхідних для цього дій включають:

Дії	Рівень
a) Органи державного управління повинні сприяти створенню сприятливого, прозорого, сприяючого розвитку конкуренції і передбачуваних політичних, правових і регламентарних рамок, що забезпечували б відповідні стимули для інвестицій в інформаційне суспільство;	Н
g) органам державного управління варто розробити національні стратегії, у тому числі стратегії електронного державного управління, для того щоб зробити державне адміністрування більш прозорим, ефективним і демократичним;	Н

7. Додатки на базі ІКТ: переваги у всіх сферах життя

Додатки на базі ІКТ можуть служити підґрунтям для стійкого розвитку в сферах державного управління, господарській діяльності, освіти, охорони здоров'я, зайнятості, навколишнього середовища, сільського господарства і науки. Сюди можна віднести дії в наступних секторах:

<i>Електронне державне управління</i>	<i>Рівень</i>
а) Здійснювати стратегії електронного державного управління, приділяючи основну увагу додаткам, метою яких є сприяння прозорості державного управління і демократичних процесів, підвищення ефективності і зміцнення зв'язків із громадянами;	Н, Р
б) розробляти на всіх рівнях національні стратегії електронного державного управління, що відповідають потребам громадян і підприємців, для того щоб домогтися більш ефективного розподілу ресурсів і публічного надбання;	Н
с) підтримувати міжнародні ініціативи по співробітництву в області електронного державного управління з метою підвищення прозорості, підзвітності й ефективності на всіх рівнях управління.	Р, М
<i>Електронна комерційна діяльність</i>	<i>Рівень</i>
<i>Електронне навчання див. розділ 4)</i>	
<i>Електронна охорона здоров'я</i>	<i>Рівень</i>
<i>Електронна зайнятість</i>	<i>Рівень</i>
<i>Електронна охорона навколишнього середовища</i>	Рівень
а) Органи державного управління в співробітництві з іншими зацікавленими колами повинні прагнути використовувати і популяризувати ІКТ як інструмент для охорони навколишнього середовища і стійкого використання природних ресурсів;	Н
с) створювати системи контролю на базі ІКТ для прогнозування стихійних лих, контролювання впливу на навколишнє середовище стихійних і антропогенних катастроф, особливо в країнах, що розвиваються, нерозвинених країнах і країнах з малими масштабами економіки.	Н, Р, М
<i>Електронне сільське господарство</i>	<i>Рівень</i>
<i>Електронна наукова діяльність</i>	<i>Рівень</i>
а) Сприяти тому, щоб всі університети і науково-дослідні інститути мали доступне за ціною і надійне високошвидкісне підключення до Інтернет, для того щоб підтримати їхню вирішальну роль у наданні інформації і знань, освіті і професійній підготовці і сприяти налагодженню партнерських відносин, співробітництва і мережного зв'язку між цими установами;	Н

8. Культурна самобутність і мовна розмаїтість і місцевий контент

Культурна і мовна розмаїтість [при повномасштабній повазі культурної самобутності] є необхідною умовою розвитку інформаційного суспільства на базі діалогу між культурами, регіонального і міжнародного співробітництва. Вона є важливим чинником стійкого розвитку.

Дії	Рівень
а) Розробляти політику, що сприяє захисту, збереженню, розвитку і зміцненню культурної і мовної розмаїтості і культурної спадщини в рамках інформаційного суспільства [відповідно до Загальної декларації і Планом дій по культурній розмаїтості ЮНЕСКО]. У тому числі необхідно заохочувати органи державного управління розробляти політику в області культури для сприяння виробництва культурного, освітнього і наукового контенту і розвитку на місцевому рівні галузей культури, що відповідають мовному і культурному контекстові користувачів;	Н, М
д) розробляти і здійснювати політику, що сприяла б збереженню, захистові, повазі і розвиткові різноманіття культур, знань і традицій корінних народів	Н

за допомогою створення різноманітного інформаційного контенту і застосування різних методів, у тому числі перекладу в цифрову форму спадщини в області освіти, науки і культури;	
ж) забезпечити підтримку заснованих в місцевих громадах ЗМІ і сприяти проектам, у яких поєднується використання традиційних ЗМІ і нових технологій, для заохочення застосування місцевих мов з метою документування і збереження місцевої спадщини, включаючи ландшафтну і біологічну розмаїтість, і як засіб охоплення сільських та ізольованих громад;	Н

9. Засоби масової інформації

Засоби масової інформації відіграють в інформаційному суспільстві істотну роль і є важливою запорукою свободи слова і гарантом плюралізму інформації.

Дії	Рівень
б) заохочувати розробку національного законодавства, що гарантує незалежність і плюралізм засобів масової інформації;	Н
с) ужити належних заходів – не зазіхаючи при цьому на свободу слова – для боротьби з непристойністю контенту ЗМІ і запобігати зловживанням ІКТ;	Н, Р, М

10. Етичні аспекти інформаційного суспільства

Інформаційне суспільство повинне керуватися загальноприйнятими цінностями, а також прагнути до розвитку загального блага і запобіганню зловживань при використанні ІКТ.

Дія	Рівень
а) Всі учасники інформаційного суспільства повинні прагнути до розвитку загального блага, захистові недоторканності приватного життя і запобіганню зловживань при використанні ІКТ, пов'язаних, зокрема, з расизмом, расовою дискримінацією, ксенофобією й іншими формами нетерпимості, а також педофілією і дитячою порнографією;	Н, Р, М
б) закликати відповідні зацікавлені сторони, особливо академічні кола, продовжувати дослідження етичних аспектів ІКТ.	Н, Р, М

11. Міжнародне і регіональне співробітництво

Міжнародне співробітництво між усіма зацікавленими колами має вирішальне значення для реалізації дійсного плану дій і повинне зміцнюватися з метою сприяння забезпеченню універсального доступу і ліквідації розриву в цифрових технологіях, зокрема за допомогою надання інструментів реалізації.

Дії	Рівень
а) Органи державного управління країн, що розвиваються, повинні показувати відносну пріоритетність проектів в області ІКТ у питаннях щодо міжнародного співробітництва і надання допомоги з проектів розвитку інфраструктури з боку розвинених країн і міжнародних фінансових організацій;	Н, Р, М

Практичне заняття 4. Актуальні питання законодавчого забезпечення інформаційної сфери України та зарубіжних країн.

Мета практичного заняття – проаналізувати закони України, які регулюють доступ до інформації, зміст інформації, концентрацію засобів масової інформації; електронний документообіг

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичних занять.

⇒ Зверніть особливу увагу на застосування відповідних законів України у Вашій професійній діяльності та зазначте можливі проблеми, які цим зумовлені.

Типові ситуаційні завдання.

Завдання 4.1.

1. Назвіть основні аспекти правового регулювання інформаційної сфери зарубіжних країн.
2. Виокремте основні проблеми в даній сфері.

Завдання 4.2.

1. Назвіть закони України, які гарантують свободу слова та інформації в Україні.
2. Наведіть відповідні статті цих законів.
3. Вкажіть, які існують обмеження їх застосування.

Завдання 4.3.

1. Назвіть закони України, які регулюють доступ до інформації в Україні.
2. Наведіть відповідні статті цих законів.
3. Вкажіть, які існують обмеження їх застосування.

Завдання 4.4.

1. Назвіть закони України, які регулюють концентрацію засобів масової інформації в Україні.
2. Наведіть відповідні статті цих законів.
3. Вкажіть, які існують обмеження їх застосування.
4. Виокремте основні проблеми в даній сфері.

Завдання 4.5.

1. Назвіть закони України, які регулюють захист журналістів та питання дифамації.
2. Вкажіть, які існують обмеження їх застосування.
3. Виокремте основні проблеми в даній сфері.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичних занять:

- зверніть особливу увагу на застосування відповідних законів України у Вашій професійній діяльності та зазначте можливі проблеми, які цим зумовлені.

Методичні та дидактичні матеріали для виконання практичних завдань.

1. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу: «Інформаційна політика в Україні» / Уклад.: С.А.Чукут, Т.В.Джигга. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи з теми: «Електронне врядування» / Уклад.: С.А.Чукут. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 48 с.

3. Методичні рекомендації до самостійної роботи з теми: «Комунікативна політика в органах державної влади» / Уклад.: Т.В.Джиги, А.В.Баровська. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.
4. Чукут С.А., Джига Т.В. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні». – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 72 с.

Регламент проведення практичного заняття:

- при підготовці до практичного заняття і під час його проведення слухачі працюють у групах для виконання завдань;

- після виконання завдань практичного заняття кожна група доповідає про результати проведеної роботи, відбувається колективне обговорення доповідей груп;

- час, який відводиться на презентацію виконаного завдання, складає 15 хвилин (з них 10 хвилин – доповідь, 5 хвилин – її обговорення).

Навчальні цілі (перелік умінь, навичок і знань, що мають бути здобуті на практичному занятті):

- ✓ проаналізувати основні засади правового регулювання зарубіжних країн;
- ✓ ознайомитись і проаналізувати закони України, які регулюють доступ до інформації, зміст інформації, концентрацію засобів масової інформації, захист журналістів;
- ✓ розкрити їх основні положення;
- ✓ зазначити сучасні проблеми їх застосування.

Список рекомендованої літератури.

Основна:

1. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу: «Інформаційна політика в Україні» / Уклад.: С.А.Чукут, Т.В.Джиги. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи з теми: «Електронне врядування» / Уклад.: С.А.Чукут. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 48 с.
3. Методичні рекомендації до самостійної роботи з теми: «Комунікативна політика в органах державної влади» / Уклад.: Т.В.Джиги, А.В.Баровська. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.
4. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. Навч.посіб. – К.: Вид-во «Знання», 2006. – 665 с.
5. Чукут С.А., Джига Т.В. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні». – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 72 с.

Додаткова:

1. Закон України “Про авторське право і суміжні права” від 23.12.1993 № 3792-ХІІ, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань забезпечення та безперешкодної реалізації права людини на свободу слова” від 03.04.2003 № 676-IV, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Закон України “Про внесення змін до Цивільного Кодексу України щодо права на інформацію” від 22.12.2005 № 3261-IV, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
4. Закон України “Про державну службу” від 16.12.1993 № 3723-XII, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
5. Закон України “Про державну таємницю” від 21.01.1994 № 3855-XII, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
6. Закон України “Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні” від 16.11.1992 № 2782-XII, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
7. Закон України “Про звернення громадян” від 02.10.1996 № 393/96-ВР, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
8. Закон України “Про інформаційні агентства” від 28.02.1995 № 74/95-ВР, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
9. Закон України “Про інформацію” від 2 жовтня 1992 р. №2657-XII, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
10. Закон України “Про Конституційний Суд України” від 03.06.1992 № 2400-XII, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
11. Закон України “Про місцеві державні адміністрації” від 09.04.1999 № 586-XIV, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
12. Закон України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки” від 09.01.2007 № 537-V, [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
13. Закон України “Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації” від 23 вересня 1997 р. №539/97-ВР, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
14. Закон України “Про телебачення і радіомовлення” від 21.12.1993 № 3759-XII, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
15. Закон України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” від 23.12.1997 № 776/97-ВР, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
16. Кодекс Законів України про працю від 10.12.1971 № 322-VIII, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
17. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
18. Кримінальний Кодекс України, від 05.04.2001 № 2341-III, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
19. Положення “Про Департамент комунікацій влади та громадськості”; Положення “Про Відділ сприяння розвитку громадянського суспільства Департаменту комунікацій влади та громадськості”; Положення “Про Відділ взаємодії із засобами масової інформації та Інтернет-ресурсів Департаменту комунікацій влади та громадськості”; Положення “Про Відділ інформаційно-аналітичного забезпечення Департаменту комунікацій влади та громадськості”; Положення “Про Відділ з питань інформаційної політики, видавничої справи та архівної справи” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

20. Положення про Головну службу інформаційної політики Секретаріату Президента України, затверджено Розпорядженням Глави Секретаріату Президента України від 24 травня 2007 р. № 53
21. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України” від 18 липня 2007 р. № 950 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
22. Постанова Кабінету Міністрів України “Про заходи щодо виконання у 2005 році Програми діяльності Кабінету Міністрів України "Назустріч людям” від 6 травня 2005 р. № 324 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
23. Постанова Кабінету Міністрів України “Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади” від 29 серпня 2002 р. № 1302 із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
24. Постанова Кабінету Міністрів України “Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади” від 4 січня 2002 р. № 3 із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
25. Постанова Кабінету Міністрів України “Деякі питання щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики” від 15 жовтня 2004 р. №1378 із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
26. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про державне замовлення на виробництво і розповсюдження теле- та радіопрограм” від 13 липня 2004 р. №918 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
27. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Типового регламенту центрального органу виконавчої влади” від 19 вересня 2007 р. №1143 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
28. Розпорядження Кабінету Міністрів України “Про роботу центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення відкритості у своїй діяльності, зв’язків з громадськістю та взаємодії із засобами масової інформації” від 18 жовтня 2004 р. № 759-р [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
29. Розпорядження Президента України “Положення про Прес-службу Президента України” від 8.02.2005 р. № 48/2005-рп [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
30. Указ Президента України “Про вдосконалення діяльності органів виконавчої влади з питань інформування населення” від 17.02.2001 № 101/2001 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
31. Указ Президента України “Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади” від 1 серпня 2002 р. № 683 Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
32. Указ Президента України “Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики” від 31 липня 2004 р. №854/2004 Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

33. Указ Президента України “Про підготовку пропозицій щодо забезпечення гласності та відкритості діяльності органів державної влади” від 17.05.2001 № 325/2001, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
34. Указ Президента України “Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій” від 20 жовтня 2005 року № 1497/2005. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
35. Участь громадян у прийнятті державних рішень. Нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сфері інформації, комунікації влади та громадськості / Український незалежний центр досліджень: Упорядники Н.В.Окша, Д.В.Войтенко, Т.О.Бабенко. – К., 2006. – 172 с.
36. Чукут С.А., Джига Т.В., Баровська А.В., Карпенко О.В., Недашківська Т.Є., Попроцький О.П., Скребець Р.Г. Науково-методичне забезпечення зв'язків з громадськістю в органах державної виконавчої влади. - К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 70 с.

Комплект індивідуальних завдань до кожного з практичних занять.

Завдання 4.6.

1. Назвіть закони України, які гарантують свободу слова та інформації в Україні.
2. Наведіть відповідні статті цих законів.
3. Вкажіть, які існують обмеження їх застосування.

Практичне заняття 5. Електронне урядування України: проблеми і перспективи.

Мета практичного заняття – розкрити сутність і значення сучасного етапу впровадження електронного урядування в Україні.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичних занять.

- ⇒ Зверніть особливу увагу на основні аспекти запровадження електронного урядування у Вашій організації (установі) та зазначте можливі проблеми, які цим зумовлені.
- ⇒ Запропонуйте конкретні шляхи розв'язання цих проблем.

Типові ситуаційні завдання.

Завдання 5.1.

1. Розбийтеся на групи і проаналізуйте досвід впровадження електронного уряду в таких країнах: США, Канада, Європейський Союз, Великобританія, Німеччина, Фінляндія, Естонія.
2. Охарактеризуйте цей досвід.
3. Запропонуйте які аспекти цього досвіду є актуальними і прийнятними для України.
4. Аргументуйте свою відповідь.

Завдання 5.2.

5. Виділіть основні етапи впровадження електронного урядування в Україні

6. Охарактеризуйте їх та визначте ступінь їх ефективності.
7. Запропонуйте наступні кроки, які слід зробити Україні на шляху до електронного урядування.
8. Аргументуйте свою відповідь.

Завдання 5.3.

1. Назвіть основні елементи запровадження електронного урядування у Вашій організації.
2. Визначте рівень їх застосування.
3. Назвіть основні проблеми, які існують у Вашій організації, і заважають ефективно впроваджувати технології електронного урядування.
4. Наведіть шляхи їх вирішення.

Методичні та дидактичні матеріали для виконання практичних завдань.

1. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу: «Інформаційна політика в Україні» / Уклад.: С.А.Чукут, Т.В.Джиги. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи з теми: «Електронне урядування» / Уклад.: С.А.Чукут. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 48 с.
3. Чукут С.А., Джига Т.В. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні». – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 72 с.

Регламент проведення практичного заняття:

- при підготовці до практичного заняття і під час його проведення слухачі працюють у групах для виконання завдань;
- після виконання завдань практичного заняття кожна група доповідає про результати проведеної роботи, відбувається колективне обговорення доповідей груп;
- час, який відводиться на презентацію виконаного завдання, складає 15 хвилин (з них 10 хвилин – доповідь, 5 хвилин – її обговорення).

Навчальні цілі (перелік умінь, навичок і знань, що мають бути здобуті на практичному занятті):

- ✓ розкрити сутність і значення сучасного етапу впровадження електронного урядування в Україні;
- ✓ ґрунтовно проаналізувати, які його складові зустрічаються та застосовуються у практичній діяльності слухачів.

Список рекомендованої літератури.

Основна:

1. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу: «Інформаційна політика в Україні» / Уклад.: С.А.Чукут, Т.В.Джиги. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи з теми: «Електронне урядування» / Уклад.: С.А.Чукут. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 48 с.
3. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. Навч.посіб. – К.: Вид-во «Знання», 2008. – 665 с.

4. Чукут С.А., Джига Т.В. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні». – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 72 с.

Додаткова:

1. Бугай С., Афанасьєва Л., Лисак Н., Макєєва Т. Інформаційно-комунікаційна система державного управління регіональною політикою як складова “електронного уряду” // Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції “Інформація, аналіз, прогноз – стратегічні важелі ефективного державного управління”, 1-2 червня 2006 р., Київ [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.ecsor.com.ua/?pid=5623003&id=4&sid=41](http://www.ecsor.com.ua/?pid=5623003&id=4&sid=41)
2. Вершинин М. "Электронное правительство" в XXI веке. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.pr-news.spb.ru/publicat/](http://www.pr-news.spb.ru/publicat/).
3. Глобальная инициатива по преодолению информационного неравенства. (ООН) [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.e-government.ru/pub/pravo/985430332.html](http://www.e-government.ru/pub/pravo/985430332.html)
4. Граждане как партнеры. Руководство ОЭСР по информированию, консультациям и активному участию общества в разработке политического курса / М.Гремберг / Пер. с англ. – М.: Издательство “Весь мир”, 2002. – 120 с.
5. Декларация о европейской политике в области новых информационных технологий (Будапешт, 6 - 7 мая 1999 года) [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.telecom-media.com.ua/dosie/](http://www.telecom-media.com.ua/dosie/)
6. Дрожжинов В., Штрик А. Электронное правительство информационного общества [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.pcweek.ru/year2000/n15/cp1251/strategy/index.htm](http://www.pcweek.ru/year2000/n15/cp1251/strategy/index.htm)
7. Закон України “Про електронний цифровий підпис” від 22 травня 2003 року № 852-IV. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
8. Закон України “Про електронні документи та електронний документообіг” від 22 травня 2003 року № 851-IV. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
9. Закон України “Про інформацію” від 2 жовтня 1992 р. №2657-XII, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
10. Закон України “Про національну програму інформатизації” від 4 лютого 1998 року N 74/98-ВР (Із змінами, внесеними згідно із Законом N 2684-III (2684-14) від 13.09.2001, ВВР, 2002, N 1, ст.3) [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
11. Закон України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки” від 09.01.2007 № 537-V, [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
12. Закон України “Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації” від 23 вересня 1997 р. №539/97-ВР, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
13. Концепция движения Москвы в информационное общество [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.iis.ru/moscow/infosoc/concept.ru.html](http://www.iis.ru/moscow/infosoc/concept.ru.html)
14. Концепция федеральной целевой программы "Развитие информатизации в России на период до 2010 года" [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// www.iis.ru/library/isp2010/isp2010.ru.html](http://www.iis.ru/library/isp2010/isp2010.ru.html)
15. Кошкин А.Н. Проект "электронного правительства": мировой опыт и российские перспективы. Государство и "информационная революция"

- //«Проблеми подолання “цифрової нерівності” у Росії і країнах СНД». Матеріали міжнародного семінару. - Москва. – 2000. – 156 с.
16. Наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України “Про внесення змін та доповнень до Переліку інформаційних та інших послуг електронної інформаційної системи “Електронний Уряд” від 27 липня 2004 року № 167 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 17. Наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України “Про затвердження Переліку і Порядку надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи “Електронний Уряд” від 15 серпня 2003 року № 149 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 18. Порядок інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного web-порталу органів виконавчої влади / Затверджено Наказом Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 р. № 327/225. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 19. Порядок функціонування web-сайтів органів виконавчої влади / Затверджено Наказом Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 р. № 327/225. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 20. Постанова Кабінету Міністрів України "Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади" від 29 серпня 2002 р. № 1302. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 21. Постанова Кабінету Міністрів України "Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи "Електронний Уряд" від 24 лютого 2003 р. № 208. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 22. Постанова Кабінету Міністрів України “Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади” від 4 січня 2002 р. № 3 із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 23. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика та зв'язки з громадськістю. Опорний конспект до дистанційного курсу. – К., 2004. – 98 с.
 24. Указ Президента України “Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій” від 20 жовтня 2005 року № 1497/2005. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 25. Участь громадян у прийнятті державних рішень. Нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сфері інформації, комунікації влади та громадськості / Український незалежний центр досліджень: Упорядники Н.В.Окша, Д.В.Войтенко, Т.О.Бабенко. – К., 2006. – 172 с.

Див. також:

ЄС - http://europa.eu.int/information_society/eeurope/2005/all_about/egovernment/

Великобританія - <http://www.ukonline.gov.uk>

Іспанія - <http://www.bcn.es/>

США - <http://www.whitehouse.gov/omb/egov/index.html>

Канада - <http://www.canada.gc.ca>

Комплект індивідуальних завдань до кожного з практичних занять.

Завдання 5.4.

1. Виділіть основні етапи впровадження електронного урядування в Україні
2. Охарактеризуйте їх та визначте ступінь їх ефективності.
3. Запропонуйте наступні кроки, які слід зробити Україні на шляху до електронного урядування.
4. Аргументуйте свою відповідь.

Практичне заняття 6. Комунікативна політика органів державної влади України: проблеми та шляхи їх розв'язання.

Мета практичного заняття – проаналізувати стан комунікативної взаємодії органів державної влади України з громадськістю.

Типові ситуаційні завдання.

Завдання 6.1.

4. Назвіть основні принципи взаємодії структур державної влади з громадськістю.
5. Відзначте проблеми, з якими зіштовхуються органи державної влади України при взаємодії з громадськістю.
6. Запропонуйте шляхи вирішення цих проблем.

Завдання 6.2.

1. Проаналізуйте стан взаємодії органів державної влади України із ЗМІ.
2. Зазначте найбільш актуальні проблеми в цій сфері.
3. Запропонуйте шляхи їх вирішення.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичних занять:

- ознайомитись з нормативно-правовими актами, які регулюють відносини у сфері інформації та комунікації органів державної влади України з громадськістю;
- ознайомитись з результатами експертних соціологічних досліджень щодо взаємодії органів державної влади України із ЗМІ.

Методичні та дидактичні матеріали для виконання практичних завдань.

1. Джига Т.В. Методичні матеріали до практичних занять з курсу «Зв'язки з громадськістю». – К.: Вид-во НАДУ, 2006. – 80 с.
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи з теми: «Комунікативна політика в органах державної влади» / Уклад.: Т.В.Джиги, А.В.Баровська. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.
3. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу: «Інформаційна політика в Україні» / Уклад.: С.А.Чукот, Т.В.Джиги. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.
4. Чукот С.А., Джига Т.В. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні». – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 72 с.

Регламент проведення практичного заняття:

- при підготовці до практичного заняття і під час його проведення слухачі працюють у групах для виконання Завдань 5.1.;
- після виконання завдань практичного заняття кожна група доповідає про результати проведеної роботи, відбувається колективне обговорення доповідей груп;
- час, який відводиться на презентацію виконаного завдання, складає 15 хвилин (з них 10 хвилин – доповідь, 5 хвилин – її обговорення).

Навчальні цілі (перелік умінь, навичок і знань, що мають бути здобуті на практичному занятті):

- розкрити основні принципи взаємодії структур державної влади з громадськістю;
- розкрити методи роботи з громадськими об'єднаннями і ЗМІ;
- проаналізувати стан взаємодії органів державної влади України із ЗМІ;
- виявити найбільш актуальні проблеми взаємодії органів державної влади України із ЗМІ;
 - запропонувати шляхи їх вирішення.

Список рекомендованої літератури.

Основна:

1. Джига Т.В. Методичні матеріали до практичних занять з курсу «Зв'язки з громадськістю». – К.: Вид-во НАДУ, 2006. – 80 с.
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи з теми: «Комунікативна політика в органах державної влади» / Уклад.: Т.В.Джиги, А.В.Баровська. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.
3. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу: «Інформаційна політика в Україні» / Уклад.: С.А.Чукот, Т.В.Джиги. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 36 с.
4. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. Навч.посіб. – К.: Вид-во «Знання», 2006. – 665 с.
5. Чукут С.А., Джига Т.В. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні». – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 72 с.

Додаткова:

1. Біла книга Секретаріату Кабінету міністрів України “Демократизація процесу прийняття рішень”. К., 2006.
2. Вдосконалення засобів участі громадян у прийнятті політичних рішень. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/Monitor/Monitor29_n/01.htm#a1
3. Закон України “Про інформацію” від 2 жовтня 1992 р. №2657-ХІІ, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
4. Закон України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки” від 09.01.2007 № 537-V, [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
5. Закон України “Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації”

- від 23 вересня 1997 р. №539/97-ВР, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
6. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.vuzlib.net/strat_upr/54.htm.
 7. Карпенко О.В. Сучасні умови, вимоги та засоби інформаційно-аналітичного забезпечення публічного врядування // Демократичні стандарти професійного навчання та діяльності публічних службовців: теорія, практика: Матеріали міжнародної наук. - практ. конф. (22 березня 2007р.): у 2ч. – Львів: ЛПІДУ НАДУ, 2007. – Ч.2. – С. 434-437.
 8. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР, із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 9. Оболенський О.Ю. Публічна сфера та державне управління // Матеріали семінару «Публічне адміністрування та державне управління: введення у спеціальність», Київ, 23 жовтня 2007р. – К: Вид-во НАДУ, 2007. – С. 4-25.
 10. Положення про Головну службу інформаційної політики Секретаріату Президента України, затверджено Розпорядженням Глави Секретаріату Президента України від 24 травня 2007 р. № 53
 11. Посібник з участі громадськості. / За редакцією Дж. Гілбрет Холдар, О. Захарченко. – К.: Дизайн-студія “iMedia”. – 2002. – Режим доступу: <http://www.icps.kiev.ua/library.html?13>.
 12. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України” від 18 липня 2007 р. № 950 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 13. Постанова Кабінету Міністрів України “Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади” від 4 січня 2002 р. № 3 із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 14. Постанова Кабінету Міністрів України “Деякі питання щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики” від 15 жовтня 2004 р. №1378 із змінами [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 15. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Типового регламенту центрального органу виконавчої влади” від 19 вересня 2007 р. №1143 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 16. Почепцов Г.Г. Коммуникативные технологии XX века. - М., 2000. – 354 с.
 17. Почепцов Г.Г. Паблік рилейшнз: Навч. посіб. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000 - 506 с.
 18. Почепцов Г.Г. Теорія комунікацій. – К.: Київський університет., 1999. –238 с.
 19. Розпорядження Кабінету Міністрів України “Про роботу центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення відкритості у своїй діяльності, зв’язків з громадськістю та взаємодії із засобами масової інформації” від 18 жовтня 2004 р. № 759-р [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 20. Розпорядження Президента України “Положення про Прес-службу Президента України” від 8.02.2005 р. № 48/2005-рп [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>
 21. Участь громадян у прийнятті державних рішень. Нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сфері інформації, комунікації влади та громадськості /

Український незалежний центр досліджень: Упорядники Н.В.Окша, Д.В.Войтенко, Т.О.Бабенко. – К., 2006. – 172 с.

Комплект індивідуальних завдань до кожного з практичних занять.

Завдання 6.3.

1. Назвіть основні принципи взаємодії структур державної влади з громадськістю.
2. Відзначте проблеми, з якими зіштовхуються органи державної влади України при взаємодії з громадськістю.
3. Запропонуйте шляхи вирішення цих проблем.

ПЕРЕЛІК ОРІЄНТОВНИХ ТЕМ ТВОРЧИХ РОБІТ ДО ДИСЦИПЛІНИ.

1. Впровадження електронного урядування в Україні: теоретико-методологічні аспекти.
2. Державне регулювання інформаційної сфери (телекомунікації, Інтернет, ЗМІ тощо).
3. Державне управління інформаційною сферою: зарубіжний і вітчизняний досвід.
4. Державна інформаційна політика в Україні.
5. Досвід Європейського Союзу щодо налагодження комунікацій влади з громадськістю.
6. Електронне урядування України: проблеми та перспективи.
7. Зарубіжний досвід впровадження електронного урядування.
8. Інформаційно-аналітичне забезпечення роботи органів державної влади.
9. Інформаційно-аналітична робота органів державної влади у кризових ситуаціях.
10. Інтелектуальна власність в сфері інформаційної політики України.
11. Побудова інформаційного суспільства в Україні: державно - управлінський аспект.
12. Інформаційна політика ООН.
13. Інформаційна структура сучасного суспільства.
14. Інформаційне суспільство: українські перспективи (теоретико-методологічні, практичні, правові, культурні аспекти).
15. Комунікації в органах державної влади.
16. Комунікативна політика: зарубіжний і вітчизняний досвід.
17. Консультування з громадськістю.
18. Механізми забезпечення прозорості і відкритості органів державної влади та місцевого самоврядування
19. Перспективи розвитку урядових зв'язків з громадськістю в Україні.
20. Преса в інформаційній політиці України.
21. Телебачення в інформаційній політиці України.
22. Он-лайн видання в інформаційній політиці України.

Структура творчої роботи.

- ✓ Титульний аркуш.
- ✓ Зміст.
- ✓ Перелік умовних позначень (за необхідності).
- ✓ Вступ (обґрунтування актуальності обраної теми).

- ✓ Основна частина.
 - ✓ Висновки.
 - ✓ Список використаної літератури (джерела наводити згідно з сучасними бібліографічними вимогами).
- захист творчої роботи відбувається прилюдно на останньому практичному занятті і передбачає її колективне обговорення.
 - Слухач має підготувати тезисно основні положення своєї творчої роботи, які виносяться до захисту, і зробити презентацію роботи у Power Point.
 - Час, який відводиться на захист, складає 15 хвилин (з них 10 хвилин – доповідь, 5 хвилин – її обговорення).

Технічні вимоги до оформлення творчої роботи.

- Загальний обсяг творчої роботи – 20-25 сторінок друкованого тексту:
- шрифт Times New Roman;
- 14 кеглем;
- інтервал 1,5;
- поля тексту: зверху – 2 см., знизу – 2 см., ліворуч – 3,5 см., праворуч - 1,5 см.;
- нумерація тексту – праворуч зверху, без крапки в кінці. На титульній сторінці номер не ставиться. До загальної нумерації входить також список використаної літератури.

Зразок оформлення титульної сторінки творчої роботи .

<p>НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ</p> <p>Кафедра інформаційної політики Курс «Інформаційна політика в Україні»</p> <p>ТЕМА ТВОРЧОЇ РОБОТИ</p> <p style="text-align: right;">Виконав слухач денної/заочної/ вечірньої форми навчання, група № П.І.Б.</p> <p style="text-align: center;">Київ-2009</p>
--